

عنوان مقاله:

تحلیل دیالکتیکی نهادهای اجتماعی در مثنوی معنوی

محل انتشار:

سومین کنفرانس ملی جامعه شناسی و علوم اجتماعی (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

زهرا نوری - کارشناس ارشد جامعه شناسی

حسین ابوالحسن تنهایی - عضو هیات علمی دانشگاه تهران مرکز

ایمان علی بابا محمودی - کارشناس ارشد جامعه شناسی

خلاصه مقاله:

مثنوی معنوی اثر مولانا جلال الدین محمد بلخی حاوی مفاهیم عمیق اجتماعی است که به نظر می رسد از دیدگاه جامعه شناختی کمتر مورد توجه واقع شده است. با عنایت به وسعت این اثر یکی از حکایات آن انتخاب و از منظر جامعه شناسی ادبیات و باتکیه بر نهادهای موجود مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت. در این پژوهش با استفاده از تکنیک تحلیل محتوا عناصر موجود در نهادهای خانواده دین آموزش و پرورش اقتصاد و سیاست در حکایت شاه و کنیزک از دفتر یکم مثنوی شریف شناسایی و انواع دیالکتیک و رابطه ی دیالکتیکی این عناصر بر اساس اسلوبهای پنج گانه گورویچ و همچنین مکتب کنش متقابل نمادین بلومر مورد بررسی قرار گرفتند. فرضیات مطرح شده در این مقاله دیالکتیکی بودن تحلیل های مولوی در مثنوی چند اسلوبی بودن آن و دیالکتیکی بودن تعریف نهاد از منظر مولانا پاسخ داده شدند که باتوجه به تحلیل عناصر و تحلیل محتوای صورت گرفته بر روی ادبیات مورد پژوهش مشاهده گردید از 194 بیت این حکایت 165 بیت دارای انواع دیالکتیک می باشند که انواع دیالکتیک به ترتیب فراوانی عبارتند از: هم فراخوانی 48/53 درصد دیالکتیک تکمیلی 22/17 درصد دیالکتیک ابهام 18/41 درصد دیالکتیک قطبی 5/85 درصد و تقابل مناظر 5/02 درصد. باتوجه به نتایج این پژوهش مولوی در اشعار خود از اسلوبهای پنج گانه دیالکتیکی بهره جسته است و در ساختار نهادهای موجود در حکایت شاه و کنیزک هر پنج اسلوب دیالکتیک مشاهده شدند.

کلمات کلیدی:

تحلیل دیالکتیک، نهاد، جامعه، اسلوبهای دیالکتیکی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/391565>

